

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 1.Pf.20.306/2021/4.

A felperes: felperes, felperes címe

A felperes képviselője: Dr. Kende Péter Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője: a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter, képviseli: Dr. Zolnai Gábor László kamarai jogtanácsos, ügyvéd címe

A per tárgya: közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 35.P.23.980/2018/38.

kijavítva a 35.P.23.980/2018/41. számú végzéssel

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 270.000 (kétszázhetvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A 2.336.000 (kétmillió-háromszázharminchatezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a település¹ külterület helyrajzi szám/5 helyrajzi számú, kivett tanya megjelölésű ingatlan (a továbbiakban: perbeli ingatlan) 2002-ben került személy¹ tulajdonába, aki 2005-ben az ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadát gyermekének, személynek² ajándékozta. A felperes 2003-ban élettársi kapcsolatot létesített személy¹ a perbeli ingatlannal szomszédos tanyán, majd kölcsönt vettek fel annak felújítása érdekében, amit nem tudtak visszafizetni, ezért a felperes vagyona végrehajtás alá került.

[2] 2008-ban a felperes és élettársa közösen megvásárolták személy² perbeli ingatlanra bejegyzett $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadát akként, hogy annak tulajdonosa személy¹ lett, a felperes javára pedig szerződéssel alapított haszonélvezeti jogot jegyeztek be az ingatlan-nyilvántartásba személy¹ tulajdoni hányadára. A felperes és élettársa a perbeli ingatlanon éltek, gazdálkodással foglalkoztak, a szomszédos területet is művelték, állatokat tartottak.

Idővel személy1 vagyona is végrehajtás alá került, ezért a perbeli ingatlan tulajdonjogát személyre3 ruházta át, személy1 és a felperes haszonélvezeti jogával terhelten.

[3] 2013. december 15-én lépett hatályba a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (a továbbiakban: Ámt.) 108. § (1) bekezdése, mely szerint a 2014. április 30-án fennálló, határozatlan időre vagy 2014. április 30-a után lejáró, határozott időtartamra nem közeli hozzátartozók között szerződéssel alapított haszonélvezeti jog, továbbá a használat joga 2014. május 1-jén a törvény erejénél fogva megszűnik.

[4] A felperes haszonélvezeti jogát ezen jogszabályváltozás miatt törölték, a határozat ellen a felperes fellebbezéssel élt, majd pedig a számára kedvezőtlen döntés ellen felülvizsgálati eljárást kezdeményezett. A felperes élettársának haszonélvezeti joga fennmaradt. A felperes a haszonélvezeti jogának törlését követően felhagyott a gazdálkodással.

[5] Az Alkotmánybíróság a 25/2015. (VII. 21.) AB határozatban az Ámt. 108. § (1) bekezdésének alaptörvény-ellenességét vizsgálva megállapította, alaptörvény-ellenes helyzet áll fenn annak következtében, hogy a törvényalkotó az Ámt. 108. §-a alapján megszünt haszonélvezeti, illetve használati jogokhoz kapcsolódóan nem alkotta meg a kivételes, a szerződő felek közötti elszámolás során nem érvényesíthető, de érvényes szerződésekkel összefüggő vagyoni hátrányok kiegyenlítését lehetővé tevő szabályokat. Az Alkotmánybíróság felhívta a törvényalkotót, hogy 2015. december 1-jéig szüntesse meg az alaptörvény-ellenes mulasztást. Az Alkotmánybíróság az Ámt. 108. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasította.

[6] Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) 2018. március 6-án a C 52/16. és C 113/16. számon SEGRO és társai egyesített ügyekben ítéletet hozott (a továbbiakban: SEGRO-ítélet), melynek rendelkező része azt rögzítette, hogy az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 63. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló tagállami szabályozás, amelynek értelmében a mezőgazdasági földterületen korábban létesített olyan haszonélvezeti jogok, amelyek jogosultjai e földterületek tulajdonosának nem közeli hozzátartozói, a törvény erejénél fogva megszűnnek, és azokat az ingatlan-nyilvántartásból törölni kell.

[7] A Kúria 2018. november 13-án meghozott Kfv.III.37.393/2018/8. számú ítéletében hatályon kívül helyezte az ingatlan-nyilvántartási eljárásban meghozott határozatokat és új határozat hozatalára kötelezte az elsőfokú hatóságot.

[8] Az EUB kötelezettségszegési eljárásban 2019. május 21-én meghozott C-235/17. számú ítéletében kimondta, hogy Magyarország nem bizonyította, hogy a más tagállambeli állampolgárok javára közvetlenül vagy közvetetten szóló haszonélvezeti jogok vitatott szabályozás általi megszüntetése az EUB ítélkezési gyakorlatában elismert vagy az EUMSZ 65. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett közérdekű célkitűzésekre irányulna, sem azt, hogy e megszüntetés megfelelő vagy koherens volna, vagy akár az ilyen célok eléréséhez szükséges intézkedésekre korlátozódna, másrészt e megszüntetés nincs összhangban a Charta 17. cikkének (1) bekezdésével sem. Következésképpen a tőke szabad mozgásának az EUMSZ 63. cikk által nyújtott védelemben részesülő tőke révén szerzett javaktól való megfosztásból eredő korlátozása nem igazolható. Ezért megállapította, hogy Magyarország a vitatott szabályozás elfogadásával és ezáltal a Magyarországon fekvő mező- és erdőgazdasági földterületeken közvetlenül vagy közvetetten külföldiek javára fennálló haszonélvezeti jogoknak a törvény erejénél fogva történő megszüntetésével nem teljesítette az EUMSZ 63. cikkének és a Charta 17. cikkének együttesen értelmezett rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit.

[9] Jelen peres eljárás folyamatban léte alatt a felperes haszonélvezeti jogát az ingatlan-nyilvántartásba visszajegyezték.

[10] Felperes keresetében 16.800.000 forint vagyoni kártérítés, 10.000.000 forint sérelemdíj és ezeknek 2015. december 2. napjától számított késedelmi kamata, továbbá 200.000 forint havi járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetének jogalapjaként személyiségi jogai sérelme tekintetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 75. §-át és 76. §-át, a vagyoni és nem vagyoni károk tekintetében a 339. §-át, 355. §-át, 359. §-át, 360. §-át, a közhatalom gyakorlásával okozott kár tekintetében a 349. §-át jelölte meg. A késedelmi kamat iránti igényét a régi Ptk. 301. §-ára alapította.

Előadta, hogy élettársával, személyllyel 2008 augusztusában vásárolták meg a perbeli ingatlan ½ részét akként, hogy az adásvétel során a felperes holtig tartó haszonélvezeti jogot vásárolt az ellene folyamatban volt végrehajtási eljárás miatt. Amikor azonban személyllyel szemben is végrehajtási eljárás indult, ő 2011 januárjában eladta tulajdoni hányadát személynek³ a felperes haszonélvezeti jogával terheltén, egyben haszonélvezeti jogot tartott fenn magának.

Az alperes a 2012. évi CCXIII. törvénnyel módosította a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvényt, beiktatta a 91. § (1) bekezdését, majd pedig az Országgyűlés 2013. december 2-i ülésnapján elfogadta az Ámt. 108. §-át, ami a felperes sérelmét okozta. személyl e rendelkezések hatálya alá nem tartozott, azonban a felperes haszonélvezeti jogát a települési² Járási Hivatal törölte. A határozat elleni fellebbezést a megyei kormányhivatal elutasította, a jogerős közigazgatási határozattal szemben benyújtott felperesi keresetet a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság elutasította. Az ítélettel szemben a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amely eljárást a Kúria felfüggesztette az EUB előtt folyamatban levő eljárás befejezéséig.

A felperes az alperes jogellenes magatartását a 25/2015. (VII. 21.) AB határozat alapján abban jelölte meg, hogy az Ámt. 108. §-a szerint megszűnt haszonélvezeti joggal kapcsolatban nem alkotta meg a kivételes, a szerződő felek közötti elszámolás során nem érvényesíthető, de érvényes szerződésekkel összefüggő vagyoni hátrányok kiegyenlítését lehetővé tevő szabályokat és nem tett eleget az Alkotmánybíróság felhívásának sem, hogy 2015. december 1-jéig szüntesse meg ezt az állapotot.

Hivatkozott arra is, hogy az Európai Unió Bírósága a SEGRO-ítéletben kimondta: az alperes jogellenesen járt el a perbeli jogszabály megalkotása során. Ezt követően a Kúria helyt adott a felperes felülvizsgálati kérelmének, a közigazgatási hatóságok határozatait hatályon kívül helyezte és a hatóságokat új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasította.

Vagyoni kárai alapjául azt adta elő, hogy haszonélvezeti jogának megszüntetése úgy megviselte, hogy munkaképessége csökkenését állapították meg, munkavégzésre már nem képes és bár korábban havi 200.000-250.000 forint jövedelmet ért el, munkaképességének megváltozása miatt jövedelme havi 28.500 forint rokkantsági ellátásra csökkent. Munkavégzés mellett a felperes még a tanyán gazdálkodott is, ebből havi 80.000 forint jövedelme keletkezett. Jövedelemvesztés iránti igényét 2013. december 2-től 2018. december 2-ig lejárt időre terjesztette elő azzal, hogy erre az időszakra a munkaviszonya elvesztéséből 12.000.000 forint, a tanyán levő gazdálkodás megszűnése miatt pedig 4.800.000 forint kára keletkezett, továbbá havi 200.000 forint vagyoni kár megtérítése iránti járadékigényt terjesztett elő.

Nem vagyoni kár megtérítése iránti igényét arra alapozta, hogy korábbi kis mértékű pszichés zavara nagyon felerősödött, bizonytalanságérzete lett, anyagi helyzete megromlott, ideges, állandóan szorong, alvászavara lett.

Az állam jogalkotási tevékenységével összefüggő immunitása körében értékelte az Európai Unió Bíróságának határozatait, illetőleg a magyar jogalkalmazási gyakorlatot és rögzítette, hogy az állam a jogalkotással okozott kárért felelősséggel tartozik. Az alperes felróhatóságát az alapozza meg, az alperes tisztában volt azzal, hogy az Ámt. 108. § (1) bekezdése az Alaptörvénynek a tulajdon és az otthon tiszteletben tartását előíró rendelkezéseibe ütközik.

Az alperes jogellenes magatartásának kezdeteként az Ámt. megalkotását, a jogellenes magatartás befejezésének időpontjaként pedig az alkotmánybíróági határozatban írt határidőt jelölte meg, amit az alperes elmulasztott.

[11] Az alperes alaki védekezése szerint a keresetlevelet több okból is vissza kellett volna utasítani: a kereseti kérelem nem volt határozott, a felperes a keresethalmazatról nem nyilatkozott, a jogalapot nem jelölte meg megfelelően, amivel összefügg az alkalmazandó jogszabály kérdése is, továbbá a vagyoni károk körében még határozott tényelőadást sem tett, és nem fogalmazta meg valódi jogi érveit.

Anyagi jogi védekezésében elsődlegesen az igény elévülésére hivatkozott, mert a felperes károkozó magatartásként a 2013. december 2-án elfogadott Ámt.-t jelölte meg, azonban a keresetet 2018. december 11-én nyújtotta be a bíróságra így a kereset a régi Ptk. 324. § (1) bekezdése szerint elévült.

Az alperes érdemi védekezésében a kereset elutasítását és a perrel felmerült költségeinek a megállapítását kérte. Vitatta, hogy a perbeli ingatlanon a felperes haszonélvezeti jogának ex lege megszűntetése jogellenesen történt, vitatta azt is, hogy a felperes tulajdonhoz való jogát, otthona sérthetetlenségéhez fűződő személyiségi jogát megsértette. Vitatta továbbá, hogy az alperes valamely jogellenes magatartásával összefüggésben a felperesnek kára keletkezett volna, és vitatta annak összecszerűségét is.

Arra hivatkozott, hogy a felperes nem jelölte meg azt, az Országgyűlés törvényalkotásáért milyen alapon kellene az alperesnek helytállnia. Nem fogadta el, hogy a felperes haszonélvezeti jogának megszűntetésével a felperes egzisztenciája valódi veszélybe került volna. Hivatkozott arra, hogy a település helyrajzi szám/5 helyrajzi szám alatti ingatlan a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Tft.) 5. § 25. pontja szerint tanyának minősül és a jogalkotó kifejezetten gondoskodott arról, hogy a lakás céljára szolgáló tanyák esetére a földforgalmi törvény korlátozó rendelkezéseit ne kelljen alkalmazni. Utalt arra is, hogy a felperes nem volt elzárva a korábban általa haszonélvezeti jog alapján használt földterület más jogi keretek közötti használatától.

Álláspontja szerint az Ámt. 108. § megalkotása nem tekinthető jogellenesnek sem az Alkotmánybíróság, sem a SEGRO-ítélet alapján. Az alperes jogalkotói tevékenységének jogellenességét az Alkotmánybíróság jogosult vizsgálni, azonban az Ámt. 108. § (1) bekezdésének alkotmányellenessége megállapítására perbeli esetben nem került sor, ezért az alperes tevékenysége nem minősül jogellenesnek.

Az alperes jogalkotói mulasztására alapítottan, azzal okozati összefüggésben a felperesnek kára sem keletkezett. Az Alkotmánybíróság nem állapított meg mulasztásos alkotmányvétséget a haszonélvezők kártalanítása elmulasztása miatt. Az uniós jog szempontjából pedig a tagállami kártérítési felelősség megállapítására nincs mód, mert a perbeli tényállásnak nincs tagállami határon átnyúló eleme. Arra is hivatkozott, hogy a felperes sem a kárát, sem az okozati összefüggést nem bizonyította.

Vitatta, hogy a felperes által megjelölt régi Ptk. alapján felhívott jogszabályhelyek a személyiségi jogsérelemre hivatkozással vagyoni vagy nem vagyoni kártérítési kötelezettséget rónának az alperesre. A felperes nem adta elő azokat a körülményeket, amelyek megalapozzák az általános kártérítés alkalmazhatóságának lehetőségét, az alperes megítélése szerint ebben az ügyben általános kártérítés megállapításának nincs helye.

[12] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000 forint perköltséget. A le nem rótt 1.500.000 forint illetékről úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

[13] A perben alkalmazandó anyagi jogot vizsgálva abból indult ki, hogy a felperes az alperes jogalkotási tevékenységét jelölte meg károkozó magatartásként, ami 2013. december 15-én vált befejezetté. A felperes kára később, a haszonélvezeti jog törlésével következett be, azonban az elsőfokú bíróság szerint az alkalmazandó jogszabály kérdésében nem a kárkötelem létrejötte, hanem a károkozó magatartás bírt jelentőséggel. Ezért a jogvitát a régi Ptk. szabályai alapján bírálta el.

[14] Az alperes elévülési kifogását alaptalannak találta, mert a felperes haszonélvezeti jogának törlésére 2014-ben (helyesen 2015-ben) került sor, a keresetlevelet pedig 2018 decemberében terjesztette elő.

[15] Az államot illető immunitás tekintetében kifejtette: nincs jogszabályi alapja annak, hogy az államot a jogalkotással okozott károkért való felelősség vonatkozásában felelősség ne terhelje. A jogalkotás azonban csak olyan többlettényállási elem mellett minősülhet jogellenesnek, amikor a jogszabály alaptörvény-ellenességét vagy uniós jogot sértő jellegét az Alkotmánybíróság, illetve az EUB megállapítja. A jogalkotás jogellenessége akkor is fennáll, ha az Alkotmánybíróság nem rendelkezik a jogszabály megsemmisítéséről, de mulasztásos alaptörvény-ellenességet állapít meg. Ebben az esetben ugyanis a jogszabály hiányossága alapozza meg a jogellenességet. Annak eredményeképpen, hogy az alperes ezt a hiányosságot utólag sem pótolta, az Alkotmánybíróság és az EUB határozatai alapján az Ámt. 108. §-a jogellenességét megállapíthatónak látta. A kárfelelősség fennállásának megállapításához azonban további konjunktív feltételek teljesülését is vizsgálta.

[16] Annak alapján, hogy a SEGRO-ítélet az EUMSZ 63. cikkének, illetve a Charta 17. cikkének sérelmét megállapította, arra a következtetésre jutott, hogy ilyen törvényt egyáltalán nem lehetett volna alkotni. Az elsőfokú bíróság ezért úgy ítélte meg, hogy az EUB ítélete az alperes jogalkotásának jogellenességét bizonyítja. Ezen előzmények után pedig az alperes kártérítési felelősségét az „Brasserie”-ítélet szempontjai szerint kell vizsgálni, azaz azt kell megítélni, hogy keletkezett-e a felperesnek kára és az közvetlen okozati összefüggésben áll-e a jogalkotással.

[17] Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes a régi Ptk. 355. § (4) bekezdése szerinti kárfogalomnak megfelelő kár bekövetkezését nem igazolta. Haszonélvezeti joga törlésére, mint tényleges kárra hivatkozott, önmagában e jog ingatlan-nyilvántartási törléséből azonban ilyen kár nem következik. Azzal, hogy a felperes haszonélvezeti jogát az ingatlan-nyilvántartásba a per folyamatban léte alatt visszajegyezték, megállapítható, hogy az a körülmény, amire kárként hivatkozott már nem is áll fenn. Ez pedig önmagában kizárja a kártérítési igény megalapozottságát.

[18] A haszonélvezet, mint dologi jog a törléssel dologi jogként ugyan megszűnik, ettől azonban független, hogy a törlést követően a dologi jog egyes részjogosítványai, így a birtoklás, a használat, a hasznok szedésének joga hogyan alakultak, illetve ezzel összefüggésben bekövetkezett-e a felperes oldalán bármilyen hátrány. A dologi jog megszűnéséből ugyanis – további tényállási elemek nélkül – a felperes által állított vagyoni hátrány nem vezethető le. Mindebből pedig az elsőfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy a támadott jogszabály hatálybalépésével fennálló közvetlen okozati összefüggést sem bizonyította a felperes. A felperes ugyanis csak azt adta elő, hogy a haszonélvezeti jog elvesztésétől történő félelmében magától felhagyott a gazdálkodással, majd amikor ez ténylegesen bekövetkezett, akkor pedig azért nem végezte ezt a tevékenységét, mert emiatt leszakalékolták. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azonban peradat van arra, hogy ez évekkel korábban fennálló tény volt, és teljesen más okból történt. A felperes volt élettársa

adta elő ugyanis, hogy biztosítja jelenleg is a felperes lakhatását és a segítség miatt a jelenléte továbbra is kívánatos. A felperes azt is megerősítette, hogy a tanya tulajdonosa az ingatlant nem használja, annak elhagyására nem szólította fel felperest, sőt támogatta abban az eljárásban, amiben e jogosultságát vissza kívánta szerezni.

[19] Az elsőfokú bíróság szerint sem az EUB kötelezettségszegési eljárásában hozott ítéletből, sem az Alkotmánybíróság határozatából nem következik, hogy a haszonélvezetet alapító szerződéseket minden további vizsgálódás nélkül érvényesnek kellene tekinteni. Ennek a kérdésnek azért tulajdonított jelentőséget, mert amennyiben a haszonélvezeti jog alapítása jogszabály kijátszására irányult, ezért az semmis, azt törölni kell az ingatlan-nyilvántartásból. Ilyen esetben tehát az Ámt. 108. §-a semmilyen hátrányt nem eredményezhetett. A SEGRO-ítélet 115. pontjában írtak szerint ilyen semmisségi eset fennállhat, melyet nem jogszabályalkotás útján kellett volna megoldani, hanem esetről esetre egyenként megvizsgálni azokat.

[20] A felperes és a tanúk egyező előadása alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes és élettársa célja a tanya értékesítésével és haszonélvezeti jog bejegyzésével a jogszabály megkerülése és vagyonuk végrehajtás alóli kimentése és lakhatásuk biztosítása volt. Ez a régi Ptk. 4. § (4) bekezdése alapján szintén az alperes kártérítési felelősség alóli mentesüléséhez vezetett volna akkor is, ha a felperesnek valóban kára merült volna fel.

[21] Abból eredően, hogy a felperes a kár bekövetkeztét és az okozati összefüggést nem tudta bizonyítani, az elsőfokú bíróság a kereset összecszerűségét nem vizsgálta. Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését azért nem tartotta szükségesnek, mert azt a kérelmet a felperes csak arra az esetre tartotta fenn, ha az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az államot immunitás illeti meg. Szakértő kirendelését az erre irányuló indítvány visszavonása miatt nem teljesítette. A perköltségről a Pp. 83 §-a, ezen belül az alperes jogi képviselével felmerült jogtanácsosi munkadíjról a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. § (2) bekezdés b) pontja, (6) bekezdése és a 4. §-a alapján rendelkezett.

[22] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását a felperes keresetének történő helyt adást. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdésének a), c) és d) pontjában jelölte meg.

Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet mind anyagi, mind eljárási szabályt sértett. Anyagi jogszabálysértés körében a régi Ptk. 339. §-át és 355. §-át, eljárásjogi jogszabálysértés körében a Pp. 263. § (1) bekezdését, a 279. § (1) és (3) bekezdését és a 237. § (1), (3) és (4) bekezdését jelölte meg.

Tévesnek tartotta azt az elsőfokú megállapítást, hogy a felperes a kár bekövetkezését nem igazolta. Érvelése szerint személyes meghallgatása során ismertette azokat a jövedelemkieséseit, melyeket annak következtében szenvedett el, hogy haszonélvezeti joga megszűnt. Ezt a két meghallgatott tanú vallomása is alátámasztotta. Az elsőfokú bíróság egyrészt nem hívta fel a felperest további bizonyításra, valamint indokolási kötelezettségének sem tett eleget akkor, amikor mindössze annyit állapított meg, hogy a kár bekövetkezését a felperes nem igazolta. A felperesnek nem állt módjában okirati bizonyítás, jövedelemigazolást, adóbevallást, átvételi elismervényt csatolni nem tudott, hiszen a számára elérhető munkák 90-98%-a feketén végezhető.

Álláspontja szerint iratellenesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy haszonélvezeti joga törlésére, mint bekövetkezett kárára hivatkozott, hiszen a tényleges kárát nem erre, hanem kizárólag jövedelem-kieséseire, valamint pszichés károsodására alapozta.

Bár a felperes haszonélvezeti jogát 2020 májusában valóban visszajegyezték, ez azonban nem zárja ki, hogy a felperes kártérítési igényt érvényesítsen. A kérdéses jogszabályt az Országgyűlés 2013. december 2-án fogadta el, majd ezt követően a számos érintett a különböző fórumokon hiába keresett jogorvoslatot, a felperes haszonélvezeti joga is megszűnt. 2015-ben ennek törléséről szóló határozatot megkapta és ezt követően csak 2020 májusában történt meg a visszajegyzés. Az eltelt hat év során a felperes abban a tudatban élt, hogy lakóhelyéről bármikor elkergethetik. A hat évben őt ért károkhoz nincs köze annak, hogy utóbb a haszonélvezeti jogot visszajegyezték, mert ez az elszenvedett pszichés károsodásokat nem szüntette meg, nem adta vissza azokat a haszonállatokat, illetve azokat a növényeket, melyeket amiatt nem mert tartani, illetve termesztetni, mert attól tartott, hogy elűzhetik a lakóhelyéről. Emellett az Ámt. 108. §-a jelenleg is hatályban van annak ellenére, hogy azt éppen nem alkalmazzák, azonban ez egy aktuális döntés kérdése mindössze.

Vitatta azt is, hogy az okozati összefüggést a felperes nem tárta fel, illetve nem bizonyította. A felperes a rokkantsági ellátása miatt valóban szintén jogorvoslattal élt, és abban a perben ugyanazokról a pszichés károsodásokról számolt be, mint a jelen perben, azonban ezeket egymástól szétválasztani nem lehetséges. Nem választható ugyanis el, hogy melyek az egyik és melyek a másik törvényhozási aktus következtében beállt károsodásai. Ez azonban nem járhat azzal, hogy a bíróság a károkat nem létezőnek tekintse, illetve olyannak, amit nem az adott jogszabály, hanem a másik sérelmes jogszabály okozott.

Fikciónak minősítette azt az elsőfokú megállapítást, hogy a haszonélvezeti jog alapításának jogszabályba ütközése semmisséget és azt eredményezi, hogy az Ámt. 108. §-a semmilyen hátrányt nem okozhatott. A felperes és két tanú is beszámolt arról, hogy a felperest fenyegetés érte az élettársa hozzátartozói által, miszerint amint élettársa meghal, a felperesnek a tanyát el kell hagynia. Ez volt a fő oka annak, hogy a tanyát értékesítették és maguk számára haszonélvezeti jogot alapítottak.

Kétségtelen, hogy a felperessel szemben végrehajtás is folyamatban volt, de a haszonélvezeti jog vásárlásánál a tényleges motívum nem a jogszabály megkerülése volt, hanem az a fenyegetés, hogy a felperest kidobják a tanyáról. Az elsőfokú bíróság ezért önkényesen és megalapozatlanul emelte ki a jogszabály megkerülésére irányuló szerződést és nem a valódi motívumra alapozta döntését. Hivatkozott arra is, hogy az EUB a C-235/17. számú ügyben szintén az alperes helytállási kötelezettségébe tartozó Országgyűlés jogalkotásának jogellenességét mondta ki, kérte ennek figyelembevételét.

Sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság 500.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte annak ellenére, hogy az alperest a perben jogtanácsos képviselte, aki abban az esetben is megkapja juttatásait, ha jogi képviseleti tevékenységet nem lát el.

[23] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a felperesnek a haszonélvezeti jog törléséből származó kárai tekintetében helyesen értékelte a felperes személyes előadását, illetve a tanúk vallomását és a perben felmerült adatokat.

A fellebbezésében a felperes arra hivatkozott, hogy a haszonélvezeti jog alapítására a végrehajtási eljárás, illetve hozzátartozói fenyegetések miatt került sor. Az elsőfokú eljárásban azonban azt adta elő, hogy a gazdálkodás abbahagyására féltelmei, élettársa hozzátartozóinak fenyegetései hatására, illetve egészségi állapotában bekövetkezett változás késztették. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen hagyta figyelmen kívül harmadik személyek által okozott vélt vagy valós sérelmeket, mert azok az alperes terhére nem értékelhetők.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak nem állt fenn az anyagi pervezetés keretében tájékoztatási kötelezettsége arra vonatkozóan, hogy a felajánlott bizonyítást a károk igazolására alkalmatlannak tartja, illetve nem kellett felhívnia a felperest nyilatkozatai

pontosítására. A berekesztést megelőzően a felperes akként nyilatkozott, hogy bizonyítási indítványa nincsen, illetve szakértő kirendelésére irányuló indítványát nem tartja fenn. Ezért megalapozatlanul érvelt a fellebbezés azzal, hogy az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése nem volt megfelelő. Az elsőfokú bíróság anyagi pervezetési tevékenységének korlátja ugyanis a kereseti kérelem és az ellenkérelem, valamint az érvényesített jog és annak jogalapja. Az anyagi pervezetés nem terjed ki arra, hogy a bíróság a felet arról tájékoztassa, hogy az előadott tények a fél által kérelmében, ellenkérelmében nem hivatkozott jog alkalmazását vetik fel, különösen, ha az a kérelem, ellenkérelem, illetve érvényesített jog megváltoztatását kívánná meg. Nem terjed ki továbbá a fél kérelme, ellenkérelme, illetve az érvényesített jog és a hivatkozott jogalap keretein belül sem a tények és bizonyítékok hivatalból való felkutatására, beszerzésére és értékelésükről való érdemi állásfoglalásra.

Iratellenesnek tartotta azt a fellebbezési hivatkozást, hogy az elsőfokú ítélet megállapítása szerint a jogellenes jogalkotás miatt a felperest ért károkért az alperesnek nem kell helytállnia. Ezzel szemben az elsőfokú ítélet azt tartalmazta, hogy az alperes kártérítési felelősségét a „Brasserie”-ítélet szempontjai szerint kell vizsgálni. A fellebbezésben hivatkozott C-236/17. számú ítélet végkövetkeztetése az, hogy a közvetve vagy közvetlenül más tagállambeli állampolgárok javára fennálló haszonélvezeti jogok megszüntetése nem teljesíti az EUMSZ 63. cikkében foglaltakat, illetve az Európai Unió Alapjogi Chartájának 17. cikkének együttesen értelmezendő rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit. Ebből megállapítható, hogy a hivatkozott SEGRO-ítélet a más tagállambeli állampolgárok javára fennálló haszonélvezeti jog törlésével kapcsolatosan tesz megállapítást. Ezért az EUB kötelezettségszegési eljárásában hozott ítéleteire való hivatkozás önmagában nem pótolja a kártérítéshez szükséges feltételek bizonyítását, a vagyoni hátrány bizonyítását sem. Nem nyert bizonyítást a perben a felperes vagyoni és nem vagyoni hátránya, valamint az sem, hogy mely helyrajzi számú ingatlanon milyen gazdálkodást végzett, ezért az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes a kárát nem bizonyította.

[24] A fellebbezés alaptalan.

[25] A Fővárosi Ítéltábla a veszélyhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedések újbóli bevezetéséről szóló 112/2021. (III. 6.) Korm. rendelet 27. § (1) bekezdése és az azt módosító 182/2021. (IV. 16.) Korm. rendelet 1. § (10) bekezdése alapján tárgyaláson kívül járt el.

[26] Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és az ellenkérelem korlátai között bírálta felül. Ennek során azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, azt a releváns tények körében helyesen állapította meg. Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást abban, hogy a kártérítési felelősség konjunktív törvényi feltételei maradéktalanul nem teljesültek, ezért érdemi döntésével az ítéltábla egyetértett, azonban a jogi indokolásban a jogellenesség körében kifejtett érveit az ítéltábla nem osztotta az alábbiak szerint.

[27] A fellebbezés anyagi jogszabálysértésként a régi Ptk. 339. §-ának és a 355. §-ának megsértésére hivatkozott és azt állította, hogy a felperes a kártérítés törvényi feltételeit teljeskörűen bizonyította.

[28] A kártérítési felelősség törvényi feltételeit a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése tartalmazza. Eszerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A jogszabályi rendelkezés alapján tehát a polgári jogi kártérítési felelősségnek négy alapvető feltétele van: jogellenesség, felróhatóság, kár bekövetkezése, valamint okozati összefüggés fennállása a kár és a felróható magatartás között. E törvényi feltételek közül a jogellenesség, a kár, valamint az okozati összefüggés a kártérítési felelősség szükségképpen elemei, ezek tehát konjunktívak, azaz valamennyi feltételnek egyidejűleg kell teljesülnie

ahhoz, hogy kártérítési felelősség megállapítható legyen. Ebből viszont az is következik, hogy önmagában egy-egy feltétel fennállása a kártérítési követelés jogalapját nem teremti meg, ezért az alperes magatartásának jogellenessége csak az egyik, de nem egyetlen törvényi feltétele volt annak, hogy az alperes terhére az elsőfokú bíróság a kártérítési felelősséget megállapítsa.

[29] Az alperes a per során mindvégig azzal védekezett, hogy az Ámt. 108. § (1) bekezdésének megalkotása során jogellenesség nem valósult meg, azt sem a SEGRO-ítélet, sem az Alkotmánybíróság határozata nem támasztja alá. Kiemelte, hogy a SEGRO-ítélet más tagállambeli állampolgárok javára fennálló hasznélvezeti és használati jog törlésére vonatkozóan tesz megállapításokat. Annak vizsgálata során, hogy az alperes kereset tárgyává tett jogalkotói tevékenysége a jogellenesség szempontjából hogyan ítélandó meg, az ítéltábla az alábbiakból indult ki.

[30] A felperes a 11. sorszámú iratban a keresetét két, egymással összefüggő tevékenységre, illetve mulasztásra alapította. Az egyik az Ámt. 108. § (1) bekezdésének megalkotása volt, melynek értelmében a 2014. április 30-án fennálló, határozatlan időre vagy 2014. április 30-a után lejáró, határozott időtartamra nem közeli hozzátartozók között szerződéssel alapított hasznélvezeti jog, továbbá használat joga 2014. május 1-jén a törvény erejénél fogva megszűnt. E rendelkezés jogellenességét álláspontja szerint a SEGRO-ítélet önmagában megalapozza.

[31] Mindenekelőtt rögzítendő, hogy a SEGRO-ítéletben vizsgált ügy tényállása annyiban alapvetően eltért jelen ügy tényállásától, hogy a cég magyarországi székhellyel rendelkező gazdasági társaság volt, melynek tagjai németországi lakóhellyel rendelkező természetes személyek, tagállami állampolgárok voltak, akik Magyarországon mezőgazdasági művelésű termőföldeken gazdálkodtak, azokat gazdaságilag hasznosították. A SEGRO-ügy felperesei hasznélvezeti joguk gyakorlásának korlátozását az EUMSZ 63. cikkére hivatkozással állították, mert szerintük e rendelkezés alkalmas volt arra, hogy eltántorítsa a tőke mozgás és a letelepedés szabadságával élni kívánó más tagállami állampolgárokat attól, hogy mezőgazdasági földterületeken létesített hasznélvezeti jogok megszerzése révén gyakorolják ezen jogaikat. A SEGRO-ítélet 60. pontja szerint az EUB ennek megfelelően a sérelmezett rendelkezéseket kizárólag a tőke szabad mozgására tekintettel vizsgálta és állapította meg azt, hogy e jog sérelmét jelenti azon más tagállambeli személyek hasznélvezeti jogának megvonása, akik nem közeli hozzátartozói a magyarországi mezőgazdasági földterületek tulajdonosainak.

[32] Ezzel szemben amint az a jogerős tényállásból is kiderül, a felperes magyar állampolgár, életvitelszerűen Magyarországon él, lakhatását a Magyarországon található perbeli ingatlan biztosítja, jövedelemszerző tevékenységét Magyarországon folytatta. A kereseti tényelőadás sem a felperesre nézve, sem egyébként nem tartalmazott olyan adatokat, amiből az a következtetés lenne levonható, hogy a jelen ügyben bármilyen külföldi elem felmerült, ami miatt a tőke szabad áramlását biztosító EUMSZ rendelkezés alkalmazásának helye lenne. A felperes maga sem hivatkozott olyan további tényre és nem adott elő olyan érvelést sem, ami azt támasztaná alá, hogy a jelen ügyben elbírálandó jogvita határon átnyúlónak lenne tekinthető.

[33] Abban az esetben, ha nem állnak fenn olyan konkrét elemek, amelyek alapján kapcsolat állapítható meg egy minden elemében az érintett tagállam (jelen esetben Magyarország) területére korlátozódó jogvita tárgya vagy körülményei és az EUMSZ 63. cikk között az EUMSZ alapvető szabadságokra vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazása fel sem merülhet. Önmagában tehát az, hogy a SEGRO-ítélet az EUMSZ 63. cikkének sérelmét más tagállambeli állampolgárok esetében megállapította, egyéb tényállási elem hiányában a jelen jogvita határon átnyúló jellegének megállapítására, ebből eredően pedig a tőke szabad

áramlásával kapcsolatos alapvető szabadságot biztosító EUMSZ 63. cikk alkalmazására nem ad alapot. Ebből pedig az következik, hogy jelen ügyben az uniós jog alkalmazásának feltételei nem állnak fenn, az EUMSZ 63. cikk alkalmazása fel sem merülhet. Téves ezért az az elsőfokú ítéleti megállapítás, hogy az Ámt. 108. § (1) bekezdés megalkotásával kapcsolatban a SEGRO-ítélet a jogellenességet önmagában megalapozza. Határon átnyúló elemet nem tartalmazó tényállású jogvita esetén az uniós jog alkalmazására nem kerülhet sor, ennek eredményeképpen a SEGRO-ítéletre alapítottnak a felperes kártérítési igényt az alperessel szemben nem érvényesíthet. (EUB C-258/15. döntés Fernand Ullens de Schooten – Belgium ügyében)

[34] A másik, ezzel összefüggő tevékenység a felperes szerint az volt, hogy az alperes nem alkotta meg az Ámt. 108. § (1) bekezdése szerinti jogok megszűnésével összefüggő kártalanítási szabályokat. A jogellenességet e tekintetben a 25/2015. (VII. 21.) AB határozatra alapozta. Jogi érvelése szerint a haszonélvezeti jog a tulajdonjoggal egy tekintet alá eső dologi hatályú jog, aminek ellentételezés nélküli elvonása a felperes, mint haszonélvező számára az Alaptörvény XIII. cikkében írt tulajdonhoz való alapvető jogának sérelmét okozta, ez valósítja meg a jogellenességet.

[35] Az Alkotmánybíróság a 25/2015. (VII. 21.) AB határozatban az Alaptörvény XIII. cikkébe ütközéssel kapcsolatban vizsgálta az Ámt. 108. § (1)-(3) bekezdésében írt szabályokat. A [64] pontban e vizsgálat eredményeképpen azt mondta ki, hogy a használati jogok megszüntetése önmagában nem ellentétes az Alaptörvény XIII. cikkével, ezért az Ámt. 108. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló indítványokat elutasította.

[36] A határozat [67] pontjában azonban ugyanakkor azt is rögzítette, hogy az Ámt. 108. §-ának megalkotásával a tulajdonszerű vagyoni értékű jogok megszűnésére, a szerződő felek akaratán kívül a törvény erejénél fogva került sor. A szerződő felek közötti elszámolás során a megszűnt tulajdonszerű vagyoni értékű jogok jogosultjai a tulajdonossal, illetve az említett jogokat szerződésben a javukra átengedő szerződő féllel szemben olyan elszámolási igényeket is előterjeszhetnek, amellyel a szerződések saját rendjében történő megszűnése esetén a tulajdonosnak, illetve a jogot átengedő szerződő félnek nem kellett számolnia. Az elszámolás körébe tartozó, a tulajdonossal, illetve a jogot átengedő szerződő féllel szemben érvényes szerződés alapján fennálló, az ex lege megszűnt tulajdonszerű vagyoni értékű jogok jogosultjai által érvényesíthető említett követelések olyan vagyoni hátrányt jelenthetnek a tulajdonos, illetve a jogot átengedő szerződő fél oldalán, amelyet az Ámt. törvényi szabályozása megfelelően nem ellentételez, nem kompenzál, és amely a régi Ptk. vagy a Ptk. alapján sem orvosolható. Amennyiben az ex lege megszűnt haszonélvezeti, illetve használati jogokat alapító szerződésekben a felek megállapodása értelmében a tulajdonszerű vagyoni értékű jogot szerző fél előre megfizetett ellenérték fejében szerezte meg az említett jogokat, akkor a szerződések törvény erejénél fogva történt, a szerződéses időtartam lejárt előtti megszűnésére tekintettel az elszámolás során az ellenértéket megfizető szerződő fél követelheti az előre megfizetett ellenérték időarányos részének a visszatérítését, ami a közérdekű tulajdoni korlátozás arányosságának a kérdését veti fel a tulajdonos oldalán. Mivel az Ámt. szabályozásában a közérdekű korlátozás arányosságát a tulajdonos oldalán legalább részben kompenzáló szabály nem volt felismerhető, az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a törvényalkotót az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése alapján – más okok miatt a bírósághoz fordulás jogának sérelme alapján is – abban terheli mulasztás, hogy az Ámt. 108. §-a alapján megszűnt haszonélvezeti, illetve használati jogokhoz kapcsolódóan nem alkotta meg a kivételes, a szerződő felek közötti elszámolás során nem érvényesíthető, de érvényes szerződésekkel összefüggő vagyoni hátrányok kiegyenlítését lehetővé tevő szabályokat.

[37] A fentiekből egyértelmű, hogy az Alkotmánybíróság az alaptörvény-ellenes mulasztást egyrészt kizárólag a felek közötti szerződésből eredő elszámolás körében

felmerülő vagyoni igények tekintetében állapította meg, másrészt a mulasztást csak a tulajdonosok kompenzációjának elmaradása tekintetében látta megállapíthatónak. Ezért az elsőfokú bíróság tévesen következtetett arra is, hogy az Alkotmánybíróság fenti határozata a felperesnek, mint haszonélvezőnek az alperessel szembeni vagyoni és nem vagyoni kárigénye tekintetében a jogellenesség megalapozására alkalmas. Ki kell emelni azt is, hogy a felperes hivatkozása szerint kára abban áll, hogy az őt megillető haszonélvezeti jogot utóbb az ingatlan-nyilvántartásba ugyan visszajegyezték, azonban a visszajegyzésig eltelt évek során a korábban gyakorolt jövedelemszerző tevékenységét nem folytatta attól való félelmében, hogy a perbeli ingatlant el kell hagynia és ebből jövedelemvesztesége keletkezett. Ez azt jelenti, hogy a felperes maga sem olyan vagyoni károk bekövetkezését állította, melyek a tulajdonossal kötött szerződésének jogszabály által történt megszűnéséből eredő elszámolás keretében lennének érvényesíthetőek. Állított kárait nem ebből, hanem egyéb, ettől eltérő, a tulajdonossal fennálló jogviszonyával kapcsolatba nem hozható tényekből eredeztette. Ezért sem ítélt meg akként, hogy az Alkotmánybíróságnak a mulasztásos alaptörvény-sértésre vonatkozó döntése a felperes állított kárai tekintetében a jogellenességet alátámasztja. A felperes egyébként a 27. sorszámú iratában maga is akként nyilatkozott, hogy a 25/2015. (VII. 21.) AB határozatban előírt jogalkotási kötelezettség teljesítése sem orvosolná az őt ért hátrányokat.

[38] Az ítéltábla utal továbbá arra, hogy a polgári jog szabályai lehetőséget nyújtanak arra, hogy ha jogszabályváltozás miatt a felek által tűzött szerződési cél megvalósulása lehetetlenné válik, a felek közötti szerződéses jogviszony a szerződéskötés után beálló jogi okból lehetetlenül, amely ok mindkét fél érdekkörén kívüli, felróhatóság a lehetetlenülés miatt egyiküket sem terheli. Ebben az esetben a szerződés lehetetlenülés folytán megszűnik, így a feleknek a már teljesített szolgáltatásaikkal el kell számolniuk. Ezt a helyzetet a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény a 6:179 - 6:182. §-okban megfelelően rendezi. (BDT2018. 3823.)

[39] Ugyanezen okoknál fogva az Alkotmánybíróság határozata a nem vagyoni kárigény esetében sem alapozza meg a személyiségi jogsértés megvalósulását. A felperes az egészséghez fűződő jogának megsértésével összefüggésben ugyanis szintén kizárólag olyan hátrányokat állított, amelyek a tulajdonossal kötött szerződésén kívül esnek. Emellett a magánlakáshoz fűződő joga sérelmét ugyan állította, azonban maga is azt adta elő, hogy megszakítás nélkül, jelenleg is a perbeli ingatlanon él, egyébként pedig nem jelölte meg, hogy e személyiségi jogának sérelme pontosan mely tényekből ered.

[40] Tekintettel arra, hogy a felperes által állított vagyoni és nem vagyoni károk nem esnek sem az SEGRO-ítélet alkalmazási körébe, sem az Alkotmánybíróság 25/2015. (VII. 21.) AB határozatában megjelölt körbe, az ítéltábla megállapította, hogy a felperes által érvényesített kártérítés törvényi feltételei a jogellenesség tekintetében sem teljesültek, ezért az elsőfokú ítélet anyagi jogszabályba, nevezetesen a Ptk. 339. §-ába és a 355. §-ába nem ütközik.

[41] A fentiek következtében az állított károk bekövetkezésének ténye és az okozati összefüggés vizsgálata szükségtelen volt, ezért a fellebbezésben írt eljárási szabálysértések, ezen belül a Pp. 263. § (1) bekezdésének és a 279. § (1) és (3) bekezdésének sérelme sem valósulhatott meg. A fellebbezési ellenkérelemben írtakra figyelemmel azonban az ítéltábla utal arra, hogy a felperes által állított fenyegetettség – amennyiben valóban megtörtént is – már az alperes jogalkotását megelőzően fennállt, hiszen a meghallgatott személy1 és személy2 tanúk mindketten azt mondták el, hogy már a haszonélvezeti jog alapítására is azért került sor, mert személy1 hozzátartozói a felperest el kívánták távolítani a perbeli ingatlanról. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg azt is, hogy a felperes a saját döntése alapján hagyott fel a gazdálkodással, továbbá nem bizonyított, hogy egészsége az Ámt. 108. §-ának

megalkotása következtében romlott meg. Az elsőfokú bíróságnak ezzel kapcsolatosan anyagi pervezetés körében tájékoztatási kötelezettsége nem állt fenn. A felperes az e körben bizonyításra szoruló tényekre tett perfelvételi nyilatkozata nem volt hiányos vagy ellentmondó, annak kiegészítése nem volt szükséges. A felperes a bizonyításra szoruló tények ismeretében igazságügyi szakértő kirendelésére irányuló indítványt tett, azonban azt a tárgyalás berekesztése előtt visszavonta. Ezért az elsőfokú bíróság részéről sem a Pp. 237. § (1) bekezdés, sem a (3) bekezdés a)-c) pontjai, sem a (4) bekezdés alkalmazásának elmaradása nem merülhet fel.

[42] Az ítéltábla mellőzi az elsőfokú ítélet tényállásából azt a megállapítást, hogy a felperesnek szándéka volt a perbeli ingatlant a végrehajtás alól elvonni, továbbá mellőzi a haszonélvezetet alapító szerződés érvénytelenségével kapcsolatos elsőfokú indokokat. A perben részt nem vevő személyek által kötött szerződések céljára, esetleges érvénytelenségére, annak jogkövetkezményeire nézve jelen perben megállapítás nem tehető, hiszen az a perben érvényesített anyagi jog kereteit meghaladja.

[43] A felperes a keresetét a Ptk. 349. §-ára is alapította, ezzel kapcsolatban szükséges rögzíteni, hogy a PK 42. számú állásfoglalásból is kiindulva az alperesi jogalkotás nem tartozik az államigazgatási jellegű közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező, intézkedő tevékenység körébe, e jogszabályi rendelkezés a jogalkotó tevékenységére nem alkalmazható.

[44] Megalapozatlanul sérelmezi a felperes az elsőfokú bíróság által megítélt perköltséget. A Pp. 83. § (1) bekezdése szerint törvény eltérő rendelkezése hiányában a pernyertes fél perköltségét a peresztes fél téríti meg. Az alperest a perben kamarai jogtanácsos képviselte. Amint azt az elsőfokú ítélet helyesen tartalmazza, az R. 4. §-a szerint a kamarai jogtanácsos által képviselt fél kamarai jogtanácsosi költséget számíthat fel, melynek mértékét az elsőfokú bíróság az R. 3. § (2) bekezdés b) pontja alapján helytállóan határozta meg. Ezzel szemben a fellebbezés nem jelölte meg, hogy ez az elsőfokú rendelkezés miért valósít meg jogszabálysértést, ezért annak megváltoztatására a fellebbezésben írtak alapot nem szolgáltatottak.

[45] A felperes a másodfokú eljárásban peresztes, a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a másodfokú perköltséget is viselni köteles. A pertárgy értéke a fellebbezési eljárásban a Pp. 21. § (1) bekezdése és (3) bekezdése alapján 29.200.000 forint. Az ítéltábla az alperes jogi képviselétével felmerült és az R. 4. § (1) bekezdés a) pontja, továbbá a 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdés alapján megállapítható ügyvédi munkadíjat a (6) bekezdés alapján felére mérsékelte figyelemmel arra, hogy a fellebbezés elbírálására tárgyaláson kívül került sor.

[46] A felperes költségmentességben részesült, emiatt az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdése alapján felmerült 2.336.000 forint fellebbezési illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2021. május 27.

Véghegy dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

dr. Tóth Gabriella s.k.
előadó bíró

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
bíró